

Kako pravilno napisati maturski rad?

Izrada maturskog rada sastoji se iz nekoliko etapa. Po izboru teme učenik na konsultacijama dobija uputstva o literaturi i drugim izvorima koje može da koristi kako bi uspešno izradio maturski rad. Zatim se pristupa istraživačkom delu posla: prikupljanju literature i iščitavanju tekstova kao i njihovom sistematizovanju i osmišljavanju u celinu. Najzad, sledi pisanje samog rada.

Priprema

Izbor teme i literature

Profesor (mentor) daje spisak tema za maturski rad, a učenik odabira jednu od navedenih tema. Učenik tada dobija potrebna obaveštenja u vezi sa izborom teme i njenim sadržajem. U potrazi za literaturom, učenici se upućuju na korišćenje bibliotečkih fondova: Narodne biblioteke Srbije (<http://www.nbs.bg.ac.yu>), Univerzitetske biblioteke "Svetozar Marković" (<http://www.unilib.bg.ac.yu>), Biblioteke grada Beograda (<http://www.bgb.org.yu/>), biblioteke Zemunske gimnazije kao i mnogih drugih biblioteka. U radu mogu da se koriste i sadržaji pronađeni na internetu, u stručnim časopisima i CD-ovima. Informacija je jako puno, pa je problem da se odabere najbitnije, odnosno da se izvrši sistematizacija građe i da se čitav posao tematski usmeri.

Upotreba literature

Dok učenik čita literaturu trebalo bi da pravi beleške. Iz literature se ispisuje ono što se smatra potrebnim za izradu rada. Beleške mogu biti doslovne (citati) i opisne (parafraze). Beleške treba da budu funkcionalne: izdvajaju se samo najvažnije ideje i sudovi iz neke studije. Neophodno je da se tokom čitanja ispišu puni nazivi bibliografskih jedinica (npr. prezime i ime autora, naslov dela, izdavač, mesto i godina izdanja, broj strane). Ako je reč o radu objavljenom u časopisu, onda se uz ime autora navodi naziv časopisa, mesto i godina izdanja, broj časopisa, broj sveske, broj strane. Ukoliko se koristi odrednica iz rečnika ili enciklopedije onda se navodi naslov odrednice, naziv dela, izdavač, mesto i godina izdanja i broj strane.

Struktura maturskog rada

Pošto se upozna sa tekstovima i literaturom, učenik izrađuje koncept ili plan rada. Struktura maturskog rada podrazumeva da se definiše osnovna teza i tok izlaganja (uvod – razrada – zaključak). Uvod treba da bude funkcionalan i da podstakne zanimanje za temu kao i da predstavi plan rada i da naglasi njegovu glavnu ideju. Obrada teme je najvažniji i najduži deo rada. U ovom delu učenik treba da razvije i objasni glavne ideje naznačene u uvodu,

uključujući primere i detalje koje podržavaju navedene teze. Dužina završnog dela treba da predstavlja sumu prikazane građe. Zaključak je sinteza najvažnijih misli iz glavnog dela rada. Neophodno je neprestano imati na umu temu rada i zasnovati plan rada praktično, prema temi, tako da svaki element koncepta odgovara pojedinom aspektu teme. Potom učenik pokazuje svoj koncept mentoru i s njim se dogovora o konačnoj strukturi rada.

Pisanje rada

U zavisnosti od predmeta i odabrane teme, dužina otkucanog teksta treba da bude: najmanje deset , a najviše dvadeset kucanih strana. Pri tome treba imati u vidu da broj strana nema eliminacioni karakter. Ukoliko je mentor pregledao radni materijal i odobrio kucanje rada, broj kucanih strana je tehničko pitanje.

Kojim fontom pisati?

Stranica mora biti formata A4, orijentacije Portrait. Svaka stranica (osim naslovne) mora biti numerisana trenutnim brojem stranica i mora imati zaglavlje i podnožje (header i footer). Sve margine treba da budu najmanje 2, a najviše 2.54 cm. Prored mora biti single. Razmak između pasusa ne sme biti veći od 6 pt. Font normalnog teksta u pasusu mora biti veličine najmanje 8, a najviše 14. Preporučuju se fontovi, koji su standardizovani i lako se nalaze na svim računarima a to su: Arial, Times New Roman, Courier New, Helvetica, Sans Serif, Verdana, i Tahoma.

Kako dodavati grafičke priloge?

Ako sadržaj maturalnog rada iziskuje da se dopuni i grafičkim priložima, tada je potrebno svaku sliku obeležiti brojem i "potpisati", to znači ispod slike napisati njeno kratko tumačenje. Kada se svaka slika numerise (obeleži brojem), biće lakše u tekstu da se na nju uputi napomenom "vidi sl. 1". Prostor, koji zauzimaju slike, ne računa se u ukupnom minimalnom broju stranica maturalnog rada, pa ih zato ne treba namerno uvećavati i bespotrebno umetati jer ne utiču na ocenu obima rada. One treba da imaju funkciju pojašnjavanja, ilustrovanja pisanoga sadržaja.

Kako se beleže citati?

Citiranje je doslovno navođenje tuđih reči koje se obeležava znacima navoda. Preporučuje se učenicima da citiraju samo onda kada je neophodno zadržati preciznost autorovog iskaza. Dovoljno je navesti jednu rečenicu ili deo rečenice kako bi se istakla osnovna ideja nekog autora. Svaki citat obeležava se arapskim brojem koji stoji iz završenog znaka navoda. Ispod teksta, na svakoj strani, ili na kraju rada, daje se spisak napomena (fusnota). U napomenama se navodi tačan bibliografski podatak: ime autora, naziv dela, izdavač, godina izdanja, broj strane sa koje se preuzima citat. Fusnota je

takođe obavezna i ako se ne citira doslovno, već se samo parafrazira neka ideja. Ukoliko se više puta navodi jedno delo, mogu se uvesti skraćeniice. U tom slučaju, potrebno je dati spisak skraćeniica i njihovih razrešenja. Na kraju maturalskog rada učenik sastavlja spisak literature koju je koristio. Tamo će se videti svi podaci o punom imenu autora, naslovu knjige, izdavaču, mestu i godini izdanja.

Stranica sa spisakom literature

Na kraju svakog rada obavezno je priložiti i spisak literature. U spisku literature kao i u fusnotama, važno je navesti sve podatke o delu.

U spisku literature knjige se navode azbučnim redom po prezimenu autora bez oznake stranica, a u fusnotama prena brojevima (onim redom kojim su označavane u tekstu) i sa obaveznom naznakom broja stranica sa koje se citira. Navodi se (odvojeno zarezima): prezime, ime, naziv dela (pisano kurzivom), mesto izdanja, ime izdavača, godina izdanja. Koristi li se kao jedan od izvora i internet, svakako je potrebno navesti tačnu internet adresu (ceo link) sa koga je sadržaj preuzet. Nije dovoljno napisati samo "internet" ili samo navesti ime pretraživača pomoću koga je sadržaj pronađen, npr. www.google.com.

Sadržaj pronađen na internetu navodi se na sledeći način. Kao osnovni link navodi se adresa početne stranice (home page) na kojoj je pronađen sadržaj, a u zagradi se navodi ceo link kako bi onome ko će koristiti izvore iz napisanog maturalskog rada bilo olakšano i ubrzano traženje). Ako je poznat autor teksta koji se preuzima s interneta, svakako se navodi i ime autora kao i datum kada je taj tekst bio dostupan na toj internet stranici!

Primer navođenja sadržaja pronađenog na web stranicama Biološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu <http://www.bio.bg.ac.yu>, (http://www.bio.bg.ac.yu/organizacija/basta_istorijat.htm), mart, 2007.

Poslednja stranica

Na poslednjoj stranici rada (ne računajući stranicu korica) ostavlja se prostor u koji će se upisati datum predaje rada, datum odbrane rada, mentorov kratak komentar rada, kao i ocena. Primer poslednje stranice nalazi se na kraju ovog teksta.

Stil i pravopis maturalskog rada

Stil maturalskog rada treba da bude jasan, logičan i ujednačen. Misli treba pažljivo da se organizuju u rečenice, a rečenice u pasuse. Jedan pasus izlaže jednu ideju, pa je svaka rečenica u pasusu razvijanje te ideje. Svaka rečenica u pasusu i svaki pasus kao celina moraju se odnositi na glavnu temu rada i biti od značaja za obrazlaganje glavne teme. Sva udaljavanja i odstupanja od glavne teme treba odstraniti iz izlaganja. Rad treba da bude pisan jezikom primerenim naučnoistraživačkom radu. To znači da u pisanom jeziku se ne upotrebljavaju dijalektizmi, lokalizmi, arhaizmi, varvarizmi, kolokvijalizmi,

sleng. Takođe se treba kloniti i esejističkog stila. Obradi teme treba prići kritički i polemički, a ton i rečnik treba da bude formalni, odmereni i objektivni.

Pravopis i interpunkcija

Pri pisanju rada treba da se redovno proverava pravopis i interpunkcija. Greške u kucanju takođe se moraju ispravljati, pa je neophodno savesno i brižljivo pregledati i popraviti tekst maturalnog rada. U zvaničnoj upotrebi je pravopis: *Pravopis srpskoga jezika*, priredili Mitar Pešikan, Ivan Jerković i Mato Pižurica, Matica srpska, Novi Sad, 1993. godine.

Zašto je važna postupnost pisanja?

Preporučuje se da se učenik redovno savetuje sa svojim mentorom, da mu postupno predaje manje delove napisanog rada koje će on pregledati, ispraviti i sa učenikom prokomentarisati. Tako se neće dogoditi da se preda rad koji je možda pun grešaka, kome je tema nedosledno obrađena ili čak promašena.

Odbrana maturalnog rada

Maturalni rad usmeno se brani pred tročlanom komisijom. Odbrana rada traje otprilike petnaest minuta. Od kandidata se očekuje da pokaže samostalno vladanje obrađenom temom, da odgovori na pitanja ispitivača i da samostalno predstavi osnovne teze svoga rada. Na kraju odbrane maturalnog rada ocena se saopštava kandidatu.

SREĆNO!

Pripremile: Valentina Vukmirović, prof.
Valentina Tasić, prof.

(прва страна)

Земунска гимназија

МАТУРСКИ РАД

Тема: *(назив теме)*

Предметни професор:
Име и презиме

Ученик:
Име и презиме, одељење

Земун, 2009.

Садржај

- 1.
2.
 - 2.1.
 - 2.2.
3.
 - 3.1.
 - 3.1.1.
 - 3.2.
- ИТД.

Na sledećoj strani je uvod. Svaka nova oblast počinje na novoj strani.
Zaključak se nalazi na kraju na zasebnoj strani. Obavezno treba navesti literaturu.

(последња страна)

Датум предаје рада:

Датум одбране рада:

Коментар:

Оцена: